

Tolna

vármegye

Ternácsi járás

Koppányvárúti (kise) jegyzőség

Közigazgatási tájékoztató lap

Koppányvárúti

nagy (kise) község közérdekű viszonyairól.

I. A község általános leírása.

A) A község történeti leírása.

1. A község keletkezésére, fejlődésére, esetleg elpusztulására és újra felépülésére vonatkozó adatok. A község a multban melyik vármegyéhez tartozott és onnan mikor kebelezetett át? Volt-e és mi a korábbi vagy történeti neve, hivatalos nevén kívül más használatos neve, esetleg mi a nemzetiségi neve? Település esetén kik és honnan jöttek a községbe?

ad 1) A község keletkezésekor az Árpádoké birtoka lett. Sok és nagy főnemesi szántóföldjei révén Szántó nevű nagybirtokos neve előbb Tolna nevére, majd 1903 óta Koppányvárúti. Település: a török hódoltság idején bedunyult, majd török, a török kiűzése után Eszterházi, Pál herceg birtokába jutott. Később a Hecseri család birtokába jutott.

2. Területváltozások, határrész (puszta) átcsatolások; községegyesítés, beolvadás vagy kiválás történt-e 1871. óta, mikor és mily körülmények között? (A vonatkozó hivatalos adatok, rendelet száma, közlendők.)

ad 2) A török idők előtt Hidegrut is Csád plébániához tartozott. Ma csak dűlők őrzik a nevet.

Köztudomás szerint minő elpusztult falvak feküdtek egykor a község határán. (Rendszerint a dűlő-nevek vagy a községbe olvadt puszták neve alapján.)

→ Csád, Hidegrut.

3. A község jellege 1848 előtt a telekkönyvi és urbéri adatok szerint (város, mezőváros, szabad vagy urbéres község stb.)

ad 3) urbéres község volt.

4. A község jellege 1871. után. E tekintetben voltak-e szervezeti változások (átalakulás, visszafejlődés).

nem volt.

5. Anyakönyvi szervezeti változások. A község melyik területhez tartozott, mikor történt a változás és mily rendelet alapján (az anyakönyvi feljegyzések szerint).

ad 5) külön önálló arvi körület volt.

6. Vannak-e a község életében és szervezetében eredeti és különös (máshol nem található) intézmények, említésreméltó események, leletek? (a köztudomás vagy monografiák szerint).

ad 6) R. Kuth. anyakönyvis. és pész. püspök-felügy. tartozik.

B) A község földrajzi leírása.

1. A község (falu) és határának fekvése (a szomszéd falvaknak és távolságuknak megjelölésével).

A község határa síkság, dombos vagy hegyes vidék, erdős vidék-e?

A község magaslatai és vizei (folyó, patak, tó, nagyobb mocsarak).

2. A község területének nagysága:

Művelési ágak szerint:

3. Tartoznak-e a községhez önálló puszták vagy havasok (külön kataszteri részlet alatt felvett területek) és mi a nevük?

Vannak-e a község határával össze nem függő határrészek, hol, mely név alatt és mekkora a terjedelmük?

4. Vannak-e a békekötés folytán elszakított részek és ideiglenesen a község hatósága alá helyezett idegen határrészek, melyik községből valók és mely terjedelmük (kataszteri, esetleg más adatok alapján)?

A község vázlatos térképe csatolva db
nincs csatolva.

C) A község népességi viszonyai.

1. Mennyi a község lakossága?

A lakosság megoszlása, vallás szerint:

nemzetiség szerint:

2. A lakosság elhelyezkedése általánosságban, (belterületen, tanyákon vagy felváltva; lélekszám szerint megjelölve).

Vannak-e népesebb lakott helyek, telepek; a falutól milyen távol és mennyi a lélekszámuk?

3. A népesség zömének foglalkozása (földmivelés, ipar, bányászat, földmivelési vagy ipari napszám-kereset stb.).

4. Hány ház és hány lakásrész van a községben a házadózási adatok szerint, külön feltüntetve az egyes pusztákat, különálló vagy odaosztott területeket.

A községben levő állami és más középületek.

1
Kertész től 2 kilométerre. A somogy megyei
Főirtótelepponttól 4 1/2 km-re.

Dombos vidék

- Koppány-patak.

4588 kat. hold (birtokivék adatai alapján).

3095 k. hold szántó, 388 k. hold rét (kaszáló),

141 k. hold szőlő (beültetett), 530 k. hold

legelő, 218 k. hold erdő, k. hold

nádas, 167 k. hold terméketlen (ut, szikla, homok,
mocsár, kőbánya).

Nem tartoznak.

Nincsenek.

Nincsenek.

Özterhatszázkilencvenhét lélek.

1691 r. kath., g. kath., ref.,

ág. h. ev., 5 izr., 1. g. Rel. egyéb

1696 magyar, német, tót,

rutén, oláh, horvát,

1 szék. egyéb.

belterületen laknak. 1697.

Nincsenek

Földmivelés.

337 ház a községben 700 lakásrész
Mannaház pusztán 6 ház 10 lakásrész.

1. r. kath. iskola, állami egészségügyi műcs-
ner, 1 kőszékház és 1 templom.

II. A község szervezete, beosztása és közérdekü viszonyai.

A) Községi szervezet.

1. Elöljárók.

(Nem névszerint töltendő ki.)

Rendszeres tisztviselők és alkalmazottak.
(Kisközségben csak a székhely község lapján kell kitölteni.)

Biró. Törvény- (másod-) bírósága ⁶ esküdt,
(tanácsbéli). Pénztárnok. Közgyám
..... jegyző, ¹ segédjegyző, orvos
..... állatorvos, ¹ irodai alkalmazott,
..... pénztári alkalmazott, egyéb alkalmazott (utbiztos stb.)

Napidijias irodai alkalmazottak:

Szegődményes alkalmazottak:

..... ² kisbíró (küldönc), ¹ bába,
..... ² éjjeli őr és ¹ gazdasági alkalmazott.

A jegyzőség székhelye és távolsága:

2. A községi képviselőtestület létszáma:

Községi képviselő-választókerületek száma, elnevezése, hány tagot választ.

..... ¹⁰ virilista, ¹⁰ választott tag, ⁵ pót tag
Hoppányvándor Nagyszőlősi választókerület 9 1/2 km.

3. Meg van-e bizva a község gyámhatósági hatáskörrel. Van-e gyámpénztára?

..... ¹ A község ¹ minden 3 évben 5 képviselőt választókerületet alkot. *Nincs.*

B) Általános közigazgatási beosztás.

4. A vármegye székhelye és annak távolsága.
(a község központjától, távolsági térkép adatai szerint járható útvonalon):

A járás székhelye és távolsága: (ugyanugy) Országgyűlési (nemzetgyűlési) választókerület székhelye és távolsága:

Törvényhatósági bizottsági választókerület székhelye és távolsága:

Szegődményes 80 km.
Pannasi 18 km.
Dombóvár 30 km.

Hoppányvándor helyben

C) Rendészeti igazgatás.

5. A csendőrség és folyamőrség székhelye és távolsága:

Van-e a községnek rendőri őrszemélyzete és hány tagból áll?

Van-e a községben toloncállomás?

Fel van-e ruházva az előljárási cselédügyi biráskodással (1876: XIII. t.-c.; 1907: XLV. t.-c.)

Szakos 6 km ~~1~~

Van, ² tag. *Nincs.*

~~Van.~~ Nincs.

6. A községi tűzoltóság szervezete:

7. Van-e a községnek jóváhagyott szabályozási terve?

Van-e járdalerakási szabályrendelete?

Hivatásos, önkéntes, (gyári stb.) tűzoltóság tag.
szervezés alatt
Kötelezett tűzoltóság.

Van. ~~Nincs.~~

Van. ~~Nincs.~~

D) Szociális igazgatás.

8. Körorvos székhelye és annak távolsága:

Nagykőmői 9 1/2 km.

Hány magánorvos lakik a községben:

nem lakik egy sem

Községi bábák száma:

egy

Körbába lakóhelye és annak távolsága:

— km.

Okleveles magánbábák száma:

—

Legközelebbi gyógyszertár hol van és milyen távol?

Nagykőmőiben 9 1/2 km.

Legközelebbi kórház hol van és milyen távol?

Szécsárd 80 km.

Van-e szegényház vagy más jóléti intézmény?
(Árvaház, gyermekmenhely telep)

Van szegényház Nincs telep

9. A gondozott szegények száma:

6 ^{korcsma} intézeti ápolásban, magán-ápolásban.

Elhagyott gyermekek száma?

3 gyermek.

10. Milyen a község ivóvize?

kipogásztalan.

Van-e ártézi kutja vagy vízvezetéke?

Kutviz, folyóvíz, egészséges, ártalmatlan, jó.

nincs.

Van-e csatornázása?

nincs.

11. Korcsmák és vendéglők száma?

3 korcsma, iskallóval vendéglő, kávéház.

Van-e szálloda, fogadó és hány?

igen fogadó korcsma

Van-e községben közfürdő?

nincs

12. Van-e a község határában gyógyfürdő,
üdülők vagy nyaraló-telep és milyen távolságra?

Nincs

A fürdőtelep gyógyfürdővé van-e nyilvánítva?

E) Törvénykezési beosztás.

13. Kir. törvényszék székhelye és távolsága:

Szécsárd 80 km.

Kir. járásbírószék székhelye és távolsága?

Tamási 18 km.

F) Pénzügyi beosztás.

14. Kir. pénzügyigazgatóság székhelye és távolsága:

Szécsárd 80 km.

Kir. adóhivatal székhelye és távolsága:

Tamási 18 km.

Kir. pénzügyőri szakasz, vámőrs, vámőrségi
kirendeltség, székhelye és távolsága:

" " " km.

Kataszteri felmérési felügyelőség székhelye és távolsága:

Pis 90 km.

III. Közművelődési viszonyok.

A) Közoktatásügy.

1. Hány és milyen jellegű és fokozatu népiskola van a községben, (megjelölve a tantermek és tanerők számát: állami, közs., felekezeli isk., elemi, felsőbb népisk., polgári iskola stb.)

2. Középiskolák vagy más szakiskolák (iparos-tanociskola, gimn., reálgimn., reál iskola stb.) Azok jellege, tantermek és a tanerők száma:

3. Óvodák jellege, száma és tanereje:
Nyári menedékház van-e?

4. Testnevelés szervezete. Levente egyesületek:

5. Kőr. tanfelügyelőség székhelye és annak távolsága:

12. Kath. elemi iskola 2 férfi 1 nő
tanter, 3 tanterem.

nincs.

nincs.

Levente egyesület

Székhely 80

km.

B) Vallásügy.

6. Vannak-e a községben anyaegyházak és milyenek? Ha a község fiókegyházat alkot, hol van az anyaegyház és mily távol (bevett és elismert felekezetek szerint sorolandó fel.) A községbeli egyházak melyik püspökséghez, illetőleg egyházkerülethez tartoznak:

Izraelita anyakönyvi kerület székhelye és távolsága:

7. Van-e a községnek kegyuri joga, vagy Canonica visitation alapuló, vagy a hívők helyett átvállalt kötelezettsége és mily teherrel jár?

8. Az egyházi adózás rendszere. Felekezetek szerint: (párber és egyénenkint időről-időre kivetett adó stb.)

Milyen egyházi szervezetek vannak még a községben? (Bevett és elismert felekezetek szerint.)

9. Van-e r. kath. egyháztanács? Esetleg az egyházközség ügyeit az iskolaszék vagy a képviselőtestület intézi-e.

R. kath. anyaegyház a pécsi
Püspökséghez tartozik.

Székely-Pincehely. 25 Km.

Nincs.

párber.

!

Az iskolaszék intézi.

C) Kulturális intézmények.

10. Múzeum, könyvtár vagy hasonló intézmény?

11. Műemlék, természeti emlékszobor, honvédelmi emléke vagy elesett hősök emléke?

12. Van-e állandó vagy időszakos színház, műkedvelő előadások stb. Mozgóképek.

Kulturális egyesületek.

13. Gazdakör, kaszinó, dalosegylet, munkás-egylet, egyéb kulturális egyesületek (névszerint felsorolva.)

!

!

Levente egyesület által tartott művelődési előadások.

!

IV. Forgalmi és gazdasági viszonyok és igazgatás.

A) Közlekedésügy.

1. A község forgalmi helyzete. Fő közlekedési vonala (országut, megyei ut, annak elnevezése, esetleg a községtől való távolsága). A község határában fekvő hidak, kompok, révek stb.

2. Vasuti összeköttetése, fő- vagy mellék-vonalak, van-e vasuti állomása, mi az elnevezése, megállóhelye, marha és egyéb rakodóhelye? Ipari és kisvasutak. Közuti vasutak.

Hajóösszeköttetés, a község mentén vagy attól mily távolságra, melyik folyón, hol a hajó állomás?

Van-e pósta, távirda, távbeszélő állomása?

3. Melyik községi közlekedési utvonálhoz járul hozzá a község?

Községi (közvilág) utak hossza?

Van-e kövezet-vámszedési joga.

megyer út

mellék vonal. Vasuti állomás a Nagy-
Kőrnyé.

nincs hajóállomás.

Igen

Nagykőrnyé vasuti állomásához vezetési út
állomás

→ 1 - 4 km. ----- km.

Igen. — Nem.

B) Földművelésügy.

4. Birtokviszonyok. Nagybirtokok (1000 holdon felül) száma és terjedelme tulajdonosok szerint. Középbirtokok száma és terjedelme. (100—1000 hold) Kis és törpebirtokok átlagos kiterjedése. A község gazdasági jellege a lakosság zömének foglalkozása szerint:

5. Művelési rendszer. Van-e nyomásos gazdálkodás. Szervezve van-e a birtokossági tanács?

Van-e közös legelő? Hány és mily terjedelmű?

Van-e külön szervezete (legeltetési társulat)?

Van-e legelő-rendtartás?

Van-e közös erdő? Van-e szervezete?

Erdőgondnokság székhelye és annak távolsága.

Van-e hegyközség, hány és mily terjedelmű, (elnevezésük szerint) és melyik borvidékhez tartozik.

6. Van-e községi faiskola, mily terjedelmű?

Be van-e ültetve?

1300 holdas

2 387 Kath. hold

mező- vagy erdőgazdaság, szőlőművelés, kertészet stb.

Igen Nincs.

Igen egy db. 530 Kath. hold.

Igen

nincs.

Igen

Nincs.

Igen. 1 Kath. hold.

- " -

7. Vízrendező és hasznosító társulat. Annak székhelye. Vannak-e vízhasználatok (malom stb. vagy más ármentesítő intézmények és milyen)?

Az illetékes kultur- vagy folyammérnökség székhelye:

8. Állattenyésztési viszonyok. Állatok száma: a tenyészállatok száma,

uralkodó tenyésztési irány:

Körállatorvos székhelye és annak távolsága.

Ipar és kereskedelem.

9. A község állandó piaca hol van? (helyben vagy mely községben, milyen távol).

Hova gravitál a község?

Vannak-e a községben vásárok, országos, heti vásárok, hányszor és milyen (kirakó, állatvásár, stb). Kié a vásártartás joga?

Mérték- és hordó-hitelesítő hivatal székhelye:

10. A községbeli kereskedések száma és jellege.

Hitel és pénzüintézetek száma és alaptőkéje (felsorolva).

Szövetkezetek száma és jellege (névszerint).

Iparosok szakma és foglalkozási ágak szerint.

Van-e a községben ipartestület?

11. Gyárak, ipartelepek és azok átlagos nagysága (hajtóerő és munkáslétszám szerint felsorolva).

Az illetékes iparfelügyelőség székhelye és távolsága:

Ker. munkásbiztosító pénztár székhelye és távolsága:

12. Magánkezelésben álló közművek:

Közvilágítás, jéggyár stb.

13. Bányák száma és jellege.

Állandó bányüzem nagysága, hajtóerő és munkáslétszám szerint.

14. Háziipar és annak jellege.

Egy községi vizimalom

Székesfehérvár 80 km.

— ló, ^{bonyhádi} szarvasmarha,
mangalica 4 sertés, 4 juh

Szakcs 6 km

Piac Szakcs és Tab. Szakcs 6 km.
Tab 18 km. Szakcs-ra gravitál.

Orsz. állatvásár egy évt. 2 szor.
Felsőtartás joga a községé.

Székesvárd

3. szatár

~~Szép~~ Hitelesítő irod.

"Hanga" fog. örvet kész.

49 iparos 2 brenár 1 szőlőültető 1 csikmadia 1
Nincs. ^{2 szatár 1 ács 3 kovács 1 géplakatos}

— Kincses

Székesfehérvár 80 km.

Székesvárd 80 km.

Nincs

Nincs

Szövetkezeti fogás. csak házi szövetkezetek
- 7 - hitelesítésére.

V. Községi vagyon és háztartás.

1. A község tulajdonát képező középületek és helyiségek száma.

15 helyiség

Hivatalos célokat szolgáló épületek (jegyzői, orvosi, tanítói lakás: a házak, a lakások és azok lakrészeinek száma).

Jegyzői lakás 5 helyiség

A körjegyzői, körorvosi lakás, a székhely község vagy a községek közös tulajdona-e (csak székhely községben tölthető ki)?

÷

2. A község tulajdonát alkotó ingatlan vagyon

75

kat. hold szántó és rét, ~~7~~

11

legelő, — kat. hold erdő,

egyéb

Községi földet bérbeadva

Mennyit kezel házilag, haszonbérileg, kishaszonbérletben?

Jegyzők és alkalmazottak földjavadalma (az állások szerint felsorolva). Mily kiterjedésü.

Jegyzőmér 10 kat. hold.

Melyek a lakosság hasznára szolgáló ingatlanok (legelő, erdő, kavics, homokbánya stb.)

legelő

Községi közüzemek (a község tulajdonában) világító és vízművek stb.

÷

3. Egyéb vagyon és értékek. Hasznos jogok. Községi takarékpénztár. Községi korcsma stb.

Községi Malom.

4. A községre kivetett egyenes adók összege:

Földadó 12171 K 32 f. Házadó 2094 K

f. Ált. kereseti adó 1699 K 56 f. Társulati adó 11 K — f. Vagyon- és jöv.

adó 2223 K 30 f.

5. Fel nem sorolt más községi és közjöveldelmek.

VI. Mily feladatok megoldása volna a legszükségesebb a községben?

A környékbeli Bonyha községet a községben keresetül Nagykovács - Földes városokkal való összeköttetés.

Községi tanács 1925. nov. 28.

A község pecsétjének lenyomata:

[Handwritten signature]
Községi (köz) jegyző.